

dosar nr. 3r-242/18

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: I. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru

DECIZIE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Veaceslav Platon,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Veaceslav Platon împotriva Băncii Naționale a Moldovei, intervenient accesoriu KROLL ASSOCIATES UK LIMITED cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva încheierii din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Veaceslav Platon,

c o n s t a t ă :

La 24 noiembrie 2017 Veaceslav Platon a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, intervenient accesoriu KROLL ASSOCIATES UK LIMITED cu privire la contestarea actului administrativ.

Veaceslav Platon a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, anularea răspunsului nr. 16-006/14/3047 al administrației Băncii Naționale a Moldovei, cu eliberarea copieii autentificate a raportului KROLL în original din 02 aprilie 2015 și a notelor informative prezentate de către compania KROLL, Băncii Naționale a Moldovei, privind a doua investigare a fraudei bancare de la cele trei bănci, care a fost începută după 08 octombrie 2015.

Prin hotărârea din 15 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă cererea de chemare în judecată ca tardivă.

La 26 martie 2018 Veaceslav Platon a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii din 15 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Veaceslav Platon cu acordarea apelantului termen până la 29 mai 2018, ora 10:00 pentru înlăturarea neajunsurilor, și anume prezentarea apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază.

Prin încheierea din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de Veaceslav Platon.

La 18 iunie 2018 Veaceslav Platon a depus cerere de apel motivată în care a reiterat solicitările inițiale și a solicitat admiterea acestora.

Prin încheierea din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de către Veaceslav Platon ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 02 noiembrie 2018 Veaceslav Platon a contestat cu recurs încheierea din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând, admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu încheierea instanței de apel, și a menționat că instanța de apel la emiterea încheierii nu a luat în calcul circumstanțele cauzei, și anume că omiterea termenului legal de depunere a apelului se datorează faptului nerecepționării hotărârii contestate în limba rusă, aceasta fiind tradusă de către avocații săi pentru a cunoaște și înțelege argumentele instanței care au stat la baza respingerii cererii de chemare în judecată, dar și îngrădirii dreptului la întrevederile cu avocații de către Șeful IP-13 din Chișinău, pentru a lua cunoștință și semna cererea de apel.

Astfel, având în vedere că motivele indicate care au stat la baza omiterii termenului legal de depunere a apelului sunt întemeiate, instanța de recurs urmează să admită pretențiile recurentul de repunere în termen a cererii de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel în alt complet de judecată, pentru examinarea cererii de apel.

La 13 decembrie 2018 Banca Națională a Moldovei a depus referință asupra cererii de recurs prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 02 octombrie 2018, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 10 octombrie 2018, confirmarea despre recepționarea acestora de către părți la materialele dosarului lipsește.

Astfel, recursul, declarat de Veaceslav Platon la 02 noiembrie 2018, este depus în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Veaceslav Platon, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art.427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de Veaceslav Platon, rezultă că, recurentul nu este de acord cu încheierea din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel

Chișinău, prin care cererea de apel a fost restituită ca fiind depusă cu omiterea termenului legal de declarare.

La fel, s-a constatat că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a prezentat careva motive care ar justifica depășirea termenului de declarare a apelului și nici nu a pretins la restabilirea termenului de atac.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului legal de declarare, justă.

În acest context, Colegiul reiterează prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs relevă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 15 martie 2018 (f.d.45).

Concomitent, din materialele dosarului Colegiul reține că, cererea de apel înaintată de către Veaceslav Platon împotriva hotărârii, a fost înregistrată la 18 iunie 2018 (f.d.73-91).

Aici, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a releva și prevederile art. 110 Cod de procedură civilă, care indică că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, conform art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art.113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 16 martie 2018, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 16 aprilie 2018, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, cu toate acestea, apelul a fost depus abia la 18 iunie 2018, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului de declarare.

Cât privesc argumentele recurentului Veaceslav Platon precum că, a omis întemeiat termenul de declarare a apelului pe motiv că, a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond la 11 aprilie 2018, instanța de recurs le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse. Or, potrivit modificărilor operate prin Legea nr.155 din 05 iulie 2012, în vigoare din 30 noiembrie 2012, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu din momentul primirii copiei hotărârii sau a dispozitivului acesteia, cum prevedea anterior norma procesuală.

Nu poate fi reținut ca temei de a considera că apelul a fost depus în termen nici argumentul recurentului precum că, nu a recepționat copia hotărârii instanței de fond în limba rusă, limbă pe care ultimul o posedă. Or, în conformitate cu art. 24 Cod de

procedură civilă, judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească. Persoanele interesate în soluționarea cauzei care nu posedă sau nu vorbesc limba moldovenească sînt în drept să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret. Prin încheiere a instanței, procesul se poate desfășura și într-o limbă acceptabilă pentru majoritatea participanților la proces. În cazul în care procesul se desfășoară în o altă limbă, instanța emite hotărârea în mod obligatoriu și în limba moldovenească. Actele de dispoziție ale instanței judecătorești se înmânează participanților la proces, fiind perfectate în limba în care se desfășoară procesul ori, la solicitare, în limba de stat.

În interpretarea corectă a normei enunțate, Colegiul judiciar relevă că, unul din principiile fundamentale ale dreptului procedural civile este limba de procedură și dreptul la interpret. Principiul în cauză ar putea fi încălcat dacă: persoana interesată, care nu posedă limba de stat nu a fost asigurată cu interpret; procesul s-a desfășurat într-o altă limbă decât cea de stat, instanța neemițînd încheierea respectivă; limba în care s-a desfășurat procesul (alta decât cea de stat) nu a fost acceptabilă pentru majoritatea participanților; procesul s-a desfășurat într-o altă limbă, iar instanța nu a emis hotărârea și în limba de stat.

Aceeași concluzie derivă și din prevederile art. 118 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, care reglementează expres că, procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească. Persoanele care nu posedă sau nu vorbesc limba moldovenească au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță prin interpret.

Astfel, la materialele cauzei nu se atestă solicitarea reclamantului sau a reprezentanților acestuia de a-i fi eliberată hotărârea instanței în limba rusă. Mai mult decât atât, ultimul nu a fost prezent la ședințele de judecată, fiind reprezentat de către avocați în bază de mandate.

Aici se menționează că, recurentul Veaceslav Platon prin lege era obligat să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

De asemenea, Colegiul respinge și argumentul recurentului precum că a omis termenul de declarare a apelului din considerentul că Șeful IP 13 din Chișinău, în care se deține, îi îngrădea dreptul la întrevederile cu avocații săi, fapt ce a constituit un impediment în a face cunoștință și semna cererea de apel. Or, argumentul recurentului este pur declarativ și neîntemeit, ultimul neprezentând careva probe în susținerea poziției sale.

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b), instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Veaceslav Platon la depunerea cererii de apel nu a solicitat repunerea în termen și nu a anexat probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, ținând cont că cererea de apel împotriva hotărîrii din 15 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost depusă cu depășirea termenului prevăzut de lege, iar Veaceslav Platon nu a solicitat repunerea în termen și nu a anexat probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a restituit apelul.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Cod de procedură civilă expres prevede că participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Contrar acestor prevederi legale, Veaceslav Platon nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sînt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Veaceslav Platon.

Se menține încheierea din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de către Veaceslav

Platon împotriva Băncii Naționale a Moldovei, intervenient accesoriu KROLL ASSOCIATES UK LIMITED cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat